

En sunn start for barn og unge

Debatt om kosthold, sukker og energidrikker på Munnhelsedagen 2024

Den 20. mars inviterte NTF til frokost og debatt i Legenes hus i anledning Munnhelsedagen 2024. Arrangementet tok sikte på å løfte helsefremmende og forbyggende arbeid, med et spesielt søkelys på barn og unges kosthold og forbruk av sukker og energidrikker.

 **TONJE CAMACHO, INFORMASJONSRAÐGIVER I NTF**



NTFs president med statssekretær Ole Henrik Krat Bjørkholt.

Bakteppet for arrangementet er den pågående politiske diskusjonen om reklameforbud for usunn mat og drikke, samt et mulig forbud mot salg av energidrikker til barn under 16 år. I fjor ba Stortinget regjeringen om å utarbeide slike forbud, men ti måneder senere er dette enda ikke på plass. I tillegg til de nevnte forbudene ønsker NTF en gjeninnføring av helsebegrunnet sukkeravgift. Hvor blir det av innstramningene, og er det gehør for en sukkeravgift?

Alexander Schjøll fra Forbruksforskningsinstituttet SIFO åpnet arrangementet med en innledning om forbrukeratferd og helsepåvirkning gjennom influenseres innlegg i sosiale medier. Vi vet at mat og drikke med høyt innhold av salt, sukker og fett har negativ innvirkning på barn og unges kostholdsvaner. Vi vet at barn og unge tilbringer mange timer daglig på sosiale medier og er lett påvirkelige. Vi vet også at det har vært en betydelig økning i inntaket av energidrikker blant unge. Schjøll har ledet et forskningsprosjekt som har analysert innlegg i sosiale medier fra de 16 største influenserne, med søkelys på reklame for usunn mat og drikke, samt markedsføringsstrategier til selskapene som Monster, Red Bull og PRIME. Resultatene viser at omtrent 24 prosent av innleggene var reklame, med mat- og



Fra venstre: Heming Olsen-Bergem, Daniel Braadland og Ole Henrik Krat Bjørkholt.



I panelet: Heming Olsen-Bergem, Daniel Braadland, Ole Henrik Krat Bjørkholt og Alexander Schjøll. Ordstyrer Christian Pollock Fjellstad.

drikkeannonser som den største kategorien, dominert av sports- og energidrikker. Det er derfor rimelig å tro at dette bidrar til økt salg og forbruk i målgruppen som får disse innleggene i feeden sin.

Ole Henrik Krat Bjørkholt, statssekretær i Helse- og omsorgsdepartementet, bekreftet at regjeringen jobber med oppdraget de fikk fra Stortinget, men at de ikke er i mål enda, og kunne heller ikke love når forbudene kan være på plass. Regjeringen er opptatt av temaet og forslaget vil legges frem for høring så snart som mulig, men veien frem er litt mer komplisert enn en «quick fix» i lovverket.

I panelet deltok også Daniel Braadland, representant for Folkehelseforeningen Ung, men som også jobber som fagleder for folkehelse i Tannhelse Rogaland. Braadland betonte viktigheten av å finne tiltak som utjevner de sosiale forskjellene og beskrev hvordan Folkehelseforeningen jobber med å inkludere barn og unges stemme i arbeidet.

Sist ut var NTFs president Heming Olsen-Bergem. Han tok til orde for strengere regulering, og etterlyste en tydeligere merking av ikke bare tilsatt sukker, men også syrenivået i mat, slik at man vet at det man putter i seg er skadelig for tannhelsen, utover bare karies. Dette førte til en diskusjon

om hvordan man på en riktig og troverdig måte kan definere hva som er usunn mat. Blir grensen for streng mister man legitimiteten og støtten i befolkningen.

Veien videre

SIFO ønsker å gå videre med forskningen på potensiell påvirkning av barn og unges kosthold gjennom sosiale medier. De har nå fått finansiering til et nytt prosjekt som skal se hvilke innlegg som faktisk dukker opp i feeden i denne målgruppen, for på denne måten kunne måle trykket og eksponeringen for usunne matvarer i disse kanalene. Dette innebærer store personvernutfordringer og vil også være et av de første slike prosjekter i verden, men temaet er viktig. Samtlige deltakere var enige i at vi må gjøre noe med reklametrykket og regulere hvem som får mulighet til å påvirke barn og unge, slik at vi kan sikre bedre folkehelse og munnhelse.

Arrangementet ble holdt i forbindelse med Verdens munnhelsedag, en årlig markering som setter søkelys på betydningen av god munnhelse for den generelle fysiske helsen og velværet. Arrangementet ble strømmet live og kan sees i opptak – lenke finner du på www.tannlegeforeningen.no/Munnhelsedagen